

HET STATUUT VAN DE REISBUREAUS IN BELGIE

Louis LAFILI

Sedert 1967 zag men op steeds meer reisbureaus een rood schild met de vermelding «A», «B» of «C» en de gestileerde letters «RB». Dit schild duidde op de verlening van een vergunning van een welbepaalde categorie aan het bureau op wiens deur of raam het was bevestigd. Wat betekent dit schild precies? Welke zijn de redenen waarom de Belgische wetgever op 21 april 1965 op de proppen kwam met een korte wet (13 artikelen) «houdende het statuut van de reisbureaus»? Dit zijn vragen die we in onderhavig artikel zullen trachten te beantwoorden.

1. DE TEKSTEN

De bedrijvigheid van de reisbureaus wordt in dit land hoofdzakelijk gereguleerd door de wet van 21 april 1965. Dit is echter slechts een kaderwet die aan de Koning de bevoegdheid laat de praktische uitwerking ervan te verwezenlijken door middel van Koninklijke Besluiten.

In de loop van 1965 en 1966 werden dan ook twee Koninklijke Besluiten opgesteld, een eerste werd ondertekend op 23 november 1965 «K.B. tot oprichting van het technisch Comité van de Reisbureaus» en een tweede op 30 juni 1966 «Koninklijk Besluit betreffende het statuut van de reisbureaus».

Deze drie teksten samen geven ons een inzicht in de procedure tot oprichting van nieuwe reisbureaus alsmede in de juridische structuur van de bestaande.

2. REDENEN TOT OPSTELLING VAN DE WET

Toerisme wordt een steeds belangrijker sector van onze nationale economie en zeker van de wereldeconomie, een factor van wereldvrede en van uitbreiding van economische welvaart.

Niemand betwist vandaag dan nog de rol die de reisbureaus spelen in het produceren enerzijds en het aan de man brengen anderzijds van de toeristische koopwaar.

De toenmalige Minister van Verkeerswezen, de heer A. Bertrand, begreep dit en hij sprak zelfs in zijn Memorie van toelichting over de reglementering van de bedrijvigheid van de reisbureaus als over «een hoofdzakelijk aspect van HET TOERISTISCH BELEID van de regering».

Inderdaad de reisagent speelt :

1. Een internationale rol : Vooral in het toerisme naar het buitenland is de reisagent actief.
2. Een sociale rol : Door de veralgemening van de vakantie en de verbetering van de welstand is de toerist van vandaag «massa-toerist» geworden die deskundig en eerlijk moet worden voorlicht.
3. Een economische rol : De Belgische reisagent exporteert vooral deviezen, ons toerisme is veeleer een uitgaand dan binnenkomend toerisme.

In alle opzichten is de bedrijvigheid van de reisagent gegrond op het krediet in de ruimste zin : «Het zijn eerst en vooral zijn leveranciers die hem krediet verlenen door het honoreren van logies-, maaltijd- en vervoerbons die hij uitgeeft voor zijn cliënten, en die hij slechts na een drietal maanden zal betalen. Ook de cliënten verlenen hem krediet vermits zij niet alleen moeten vertrouwen in de waarde van de diensten die de reisagent ten hunnen bate zal presteren, maar ook op voorhand de prijs ervan betalen alvorens de minste prestatie te hebben ontvangen. Het totaal bedrag van aldus door de cliënten aan de reisbureaus gestorte depositogelden werden op internationaal vlak geraamd op 14 miljard B.F. per jaar» (1).

De wetgever heeft door deze wet het vertrouwen van het publiek en van de leveranciers willen beschermen tegen oneerlijke of insolvente reisagenten.

3. TERMINOLOGISCHE BEMERKINGEN

De wetgever gebruikt in de wet van 1965 alleen de benaming «Reisagent» en «Reisbureau». Dit impliceert meteen dat de ver-

(1) *Memorie van toelichting bij het wetsontwerp houdende het statuut van de reisbureaus*, uit. Commissariaat Generaal voor toerisme, p. 4.

schillende vormen van reisbureaus met dezelfde naam worden aangeduid.

Wij kunnen ons hierbij de vraag stellen of het geen nuttige verfining zou zijn te spreken van :

1. Tour-operator
2. Boekingsagent
3. Vervoerder
4. Gemengd bedrijf.

Het is inderdaad zo dat in de eerste helft van de 20e eeuw degenen die zich bezighielden met het uitstippelen van reizen voor anderen naar voor kwamen als een homogene groep, zij maakten zelf de reservaties (trein, vliegtuig, hotel, theater, enz.) en groepsreizen werden op hetzelfde stramien gebouwd, men reserveerde gewoon 40 plaatsen in plaats van één.

Vandaag echter heeft de economisch-sociale toeristische situatie zich grondig gewijzigd. Het pakket reismogelijkheden (van dicht-bij-huis naar wereldwijd-reizen), het type reiziger (vergelijk de onderwijzers uit de dertiger jaren die in Zwitserland haar rustige vakantie doorbrengt met de secretaresse uit 1970 die na een jet-vlucht in Mallorca de dag op het strand en de nacht in de dancings doorbrengt.) Inderdaad, het vliegtuig verving de trein en maakte de afstanden korter, de autowegen en de meer betrouwbare autocars maakten een zeer goedkope vorm van toerisme mogelijk.

De reisagent moest deze situatie volgen. Het werd hem onmogelijk voor de meerderheid van zijn cliënten te blijven werken met individuele reserveringen (dit zou het reizen veel te duur hebben gehouden) en het bovenvermelde onderscheid deed dan ook in de vakwereld zijn intrede :

Tour-Operator : Is hij die een vliegtuig of autocar chartert, het corresponderend aantal bedden reserveert, een programma uitwerkt en een jaarlijkse brochure uitgeeft dat je in zijn kantoor maar meestal ook in het kantoor van andere reisagenten kan vinden.

Boekingsagent : Is hij die reizigers uit zijn eigen omgeving boekt op de geprogrammeerde reizen van de tour-operator. Dit systeem impliceert dan het terugbetalen door de tour-operator van een boekingspercentage (2) aan de boekingsagent. (Gewoonlijk tussen 7 en 17,5 %, eventueel met progressieve voet, gebonden aan de produktie van het boekingskantoor.)

Vervoerder : Is hij die beschikt over vliegtuigen, boten of autobussen. Hij onderhandelt gewoonlijk met de tour-operator over het inzetten van zijn materiaal op de reizen van deze laatste.

Gemengde bedrijven : Bedrijven die twee of drie van deze werkzaamheden gezamenlijk uitoefenen.

Het type reis dat door de samenwerking van deze drie groepen tot

(2) In Nederland «Provisie» genoemd.

stand komt noemt men gewoonlijk de I.T.-reis (Inclusive-tour). In deze inclusive-tours moeten we dan nog eens het onderscheid maken tussen individuele I.T.'s en groeps-I.T.'s, typisch voor deze laatste zijn de zeer lage prijzen en de vaste data.

De cliënt is slechts vrij te bepalen op welke dag hij zijn reis wil maken in de mate dat een of andere tour-operator deze datum voorstelt (3). De taak van de boekingsagent (= de lokale reisagent), is dan precies te weten welke tour-operator, wat, wanneer aanbiedt ; hij moet omwille van een precieze voorlichting aan zijn cliënt de waarde van elke tour-operator kennen en op basis hiervan zijn cliënt raad geven.

In België wordt deze eenvoudige indeling van de reisbureaus echter doorbroken door een aantal pseudo-monopolies : Aan een vijftal (grotere) reisbureaus werd door de N.M.B.S. de toelating verleend van R.I.T.'s (Rail Inclusive Tours) te verkopen, dit zijn I.T.-reizen op basis van spoorticketten.

4. DE SOORTEN REISBUREAUS VOLGENS DE BELGISCHE WETGEVING

Art. 2 van het K.B. van 30 juni 1966 kent drie soorten vergunningen.

1° Een vergunning van categorie A voor :

- a. De organisatie als aannemer of onderaannemer en de verkoop van individuele of groepsreizen tegen een vaste som.
- b. De verkoop als tussenpersoon van door derden georganiseerde reizen en verblijven tegen een vaste som, van biljetten voor alle vervoermiddelen, van logiesbons en van maaltijdbons.

2° Een vergunning van categorie B voor :

De verkoop als tussenpersoon van door derden georganiseerde reizen en verblijven tegen een vaste som, van biljetten voor alle vervoermiddelen, van logiesbons en maaltijdbons.

3° Een vergunning van categorie C aan autocarexploitanten verleend voor :

- a. De organisatie als aannemer of als onderaannemer en verkoop van reizen en verblijven die door derden, houder van één der in dit artikel bedoelde vergunningen werden georganiseerd, tegen een vaste som, wanneer het grootste gedeelte van het vervoer per autocar moet geschieden.

(3) Dit systeem leidde tot een enorme concentratie van vertrekken en aankomsten in het week-end en gaf op zijn beurt aanleiding tot prijsconcessies voor mid-weekvertrekken.

Voor elk van deze specifieke categorieën zijn dan een aantal voorwaarden gesteld waaraan moet worden voldaan, wij zullen deze voorwaarden nu systematisch samenbrengen.

De vergunning categorie A

Om de werkzaamheden van tour-operator, zowel voor individuele als voor groepsreizen te mogen uitoefenen moet men :

1. Vijftwintig jaar oud zijn (Bij vennootschappen moet aan deze voorwaarde worden voldaan door degene die belast is met het dagelijks bestuur).
2. Ofwel :
  - Onderdaan zijn van een E.E.G.-staat.
  - Onderdaan zijn van een staat-ondertekenaar van het Europees vestigingsverdrag in het kader van de Raad van Europa.
  - Statenloze zijn, maar dan bestendig in België verblijven.
  - Onderdaan zijn van een staat die aan Belgen wederkerig hetzelfde recht toekent.
3. Gedurende minimum vijf jaar werkzaam zijn geweest in een reisbureau (4) waarvan minimum één als verantwoordelijke voor de uitgifte van vervoerbiljetten. (Dit is in Nederland de zgn. Passageafdeling) en één jaar al verantwoordelijke voor de organisatie en verkoop van reizen of verblijven tegen een vaste som. (I.T.-reizen)
Afwijking op deze regel wordt toegestaan aan hen die het graduaat in toerisme hebben gehaald. Dan is slechts een stagetijd van twee jaar vereist : één jaar in de ticketafdelingen en één jaar in de I.T.-afdeling.
4. Beschikken over een kapitaal van 500.000 B.F.
5. Een borgtocht stellen (5)
  - wanneer men zijn reizen hoofdzakelijk wil verkopen via andere reisbureaus (boekingsagenten) : 2.000.000 F.
  - wanneer men zijn reizen zelf wil verkopen en
    - men meer dan 10 bedienden heeft : 1.000.000 F.
    - men 6 tot 10 bedienden heeft : 800.000 F.
    - men 3 tot 5 bedienden heeft : 600.000 F.
    - men maximum 2 bedienden heeft : 400.000 F.

- (4) De wet zegt niet «In een reisbureau van dezelfde categorie», dienvolgens moet het mogelijk zijn b.v. 3 jaar bij een autocarexploitant te hebben gewerkt en dan twee jaar in een reisbureau categ. A om in aanmerking te komen voor een vergunning categorie A.
Evenmin geldt dat deze ervaring in België moet zijn opgedaan. Maar elk geval is onderworpen aan het toezicht van het Technisch Comité en zal voorzichtig moeten worden onderzocht.
- (5) Deze borgtocht kan bestaan uit geld, waarden of een hoofdelijke borg van een hiertoe gemachtigde bank of verzekeringsmaatschappij.

6. Beschikken over voldoende technische uitrusting en zowel voor hoofd- als voor bijzetels lokalen hebben waarin de beroepsbezigheden op waardige wijze kunnen worden uitgeoefend.
7. Per aangetekende brief een aanvraag tot het verkrijgen van een vergunning indienen bij de Commissaris-Generaal voor Toerisme.

De vergunning categorie B

Om de typische vergunning voor boekingsagenten te verkrijgen moet men :

1. Voldoen aan de leeftijdsvereisten als voor vergunning cat. A.
2. Voldoen aan de nationaliteitsvereisten als voor vergunning cat. A.
3. Gedurende minimum drie jaar in een reisbureau werkzaam zijn geweest waarvan minimum één jaar als verantwoordelijke voor de uitgifte van vervoerbiljetten (6).
Voor degenen die het graduaat in toerisme hebben behaald wordt deze drie jaar teruggebracht tot één jaar stagetijd in de ticketafdeling.
4. Beschikken over een kapitaal van 300.000 F.
5. Een borgtocht stellen van 300.000 F.
6. Inzake technische uitrusting voldoen aan de voorschriften zoals voor een vergunning cat. A.
7. Inzake aanvraag handelen zoals voorzien voor een vergunning cat. A.

De vergunning van categorie C

Deze vergunning wordt uitgereikt aan de exploitanten van autocars welke ook als tour-operator of als boekingsagent wensen op te treden en wanneer het grote deel van het vervoer inderdaad per autocar gebeurt.

De autocarexploitant moet dan :

1. Voldoen aan de leeftijdsvereisten zoals voor een vergunning cat. A.
2. Voldoen aan de nationaliteitsvereisten als voor een vergunning cat. A.
3. Gedurende minimum één jaar in een reisbureau én gedurende minimum twee jaar in een autocarexploitatie hebben gewerkt. Voor de gegradueerden in het Toerisme wordt deze voorwaarde beperkt tot twee jaar werkzaamheid in een autocarexploitatie.

(6) Het is ietwat zinloos dat men om een boekingskantoor te mogen leiden minimum een jaar tickets moet hebben verkocht. In de praktijk bestaan immers honderden kleine boekingsagenten die geen I.A.T.A.-agent zijn en dus geen vliegtuigtickets verkopen, en die al evenmin agent zijn van de N.M.B.S. en dus geen treintickets verkopen, kortom die geen passageafdeling hebben en waar dus de kennis van deze beide, inderdaad administratief-technisch moeilijkste, aspecten van het reisbureau-bedrijf onnodig zijn.

4. Beschikken over een kapitaal van 300.000 F.
5. Een borgtocht stellen :
  - Indien de autocarexploitant zijn reizen en verblijven tegen een vaste som overwegend verkoopt via boekingsagenten : 2.000.000 F.
  - Indien de autocarexploitant zijn reizen en verblijven tegen een vaste som overwegend zelf verkoopt en
    - meer dan 15 autocars heeft : 600.000 F.
    - tussen 11 en 15 autocars heeft : 500.000 F.
    - tussen 6 en 10 autocars heeft : 400.000 F.
    - tussen 1 en 5 autocars heeft : 300.000 F.
6. Inzake technische uitrusting voldoen aan de voorschriften zoals voor een vergunning cat. A.
7. Inzake aanvraag handelen zoals voorzien voor een vergunning cat. A.

Bemerk

Eenzelfde natuurlijke of rechtspersoon mag niet tegelijkertijd houder zijn van vergunningen van verschillende categorieën. Hij kan wel vergunningen hebben tot exploitatie van een Hoofdhuis en meerdere Bijhuizen. Op de bijhuizen hangt dan een schild van dezelfde categorie als op het hoofdhuis. De voorwaarden waaraan door degene die met het beheer van het bijhuis is belast moet worden voldaan zijn echter sterk beperkt. Inderdaad, wanneer dit bijhuis enkel en alleen reizen en verblijven tegen een vaste som verkoopt en dit uitsluitend doet voor rekening van het hoofdhuis waarvan het afhangt dan is de beheerder aan geen enkele voorwaarde inzake beroepsbekwaamheid gebonden (cfr. voorwaarde 3). A contrario redenerend kan men stellen dat hij wel is gebonden aan de gewone leeftijds- en nationaliteitsvereisten.

5. DE PROCEDURE TOT AANVRAAG EN VERLENING VAN DE VERGUNNINGEN

Zoals in de zevende voorwaarde is gesteld moeten alle aanvragen tot opening van een reisbureau gedaan worden per aangetekend schrijven gericht aan de Commissaris-Generaal voor Toerisme.

Deze aanvraag moet, zoals art. 14, par. 1 van het K.B. van 30 juni 1966 zeer duidelijk stelt, vergezeld zijn van :

1. Een getuigschrift van goed zedelijk gedrag, sedert minder dan een maand afgeleverd, ten name van de aanvrager indien het een natuurlijk persoon betreft, van de beheerders of zaakvoerders indien het een rechtspersoon betreft, alsmede van de personen belast met het dagelijks beheer van de onderneming.
2. De Bijlagen tot het Belgisch Staatsblad waarin de laatst geldende beschikkingen betreffende de vennootschap of de vereniging

waarvan de wet de bekendmaking voorschrijft, bekendgemaakt worden.

3. De getuigschriften of andere stukken waaruit de beroepsbekwaamheid van de aanvrager of van de personen belast met het dagelijks beheer van de onderneming kan blijken.
4. De bescheiden die getuigen van de financiële mogelijkheden van de aanvrager.
5. De bescheiden waaruit de toepassing van de overgangs- of vrijstellingsbepalingen kan blijken.
6. Het bericht van de Deposito- en Consignatiekas of het afschrift van de akte van verbintenis van de hoofdelijke borg waaruit de borgstelling blijkt.
7. Een inlichtingsblad met de kenmerken van de onderneming, inzonderheid wat betreft het getal van de bedienden of autocars waarmede rekening moet worden gehouden voor het bepalen van het bedrag van de borgtocht.
8. Een summier plan van de lokalen, zowel van de hoofdzetel als van de bijhuizen van de onderneming.

Deze aanvraag moet geschieden op speciale formulieren welke door het Commissariaat-Generaal gratis worden ter beschikking gesteld van de belanghebbenden.

Eenmaal de aanvraag ontvangen, wordt door de Commissaris-Generaal het Technisch Comité van de Reisbureaus (zie ook lager) geraadpleegd. De bevoegde afdeling van het Technisch Comité geeft dan een gemotiveerd advies.

De Commissaris-Generaal beslist over de aanvraag, maar hij zal zich gewoonlijk gebonden voelen door het advies dat hem werd verstrekt ; het belangrijke orgaan bij de toekenning van de vergunningen is in de ogen van de wetgever wel degelijk het Technisch Comité (7).

Binnen de negentig dagen na de aanvraag brengt de Commissaris-Generaal dan de beslissing ter kennis van de belanghebbende(n). Tegen deze beslissing staat beroep open bij de Minister onder wiens bevoegdheid het Toerisme behoort.

De vergunning wordt dan onder de vorm van een officieel document ter beschikking van de aanvrager gesteld, dit document bevat :

- De naam van de onderneming.
- De plaatsaanduiding van hoofd- en bijzetels.
- De toegelaten werkzaamheden.
- De namen van de vergunninghouder.

(7) Ergens schuilt hier een addertje onder het gras : Collega's beraadslagen over de toelating van en nieuwe collega, zullen zij tegen het eigenbelang van een onder hun durven ingaan ? Zullen zij niet pogen zo weinig mogelijk nieuwe bureaus te laten ontstaan ?

- De namen van de beheerders.
  - De namen van de zaakvoerders.
  - De namen van de personen belast met het dagelijks beheer (8).
- Samen met de vergunning wordt aan de onderneming het schild uitgereikt dat verplicht moet worden aangeplakt op een plaats dicht bij de ingang en zichtbaar voor het publiek.
Van vergunning en schild worden zoveel afschriften afgeleverd als de onderneming bijhuizen telt.

6. VERPLICHTINGEN VAN DE REISBUREAUHOUDERS

De aanvrager en houder van een reisbureauvergunning is aan een hele reeks verplichtingen onderworpen.

- Geen enkel bedrijf mag worden in exploitatie gesteld vooraleer de vereiste vergunning definitief bekomen is.
- Elke wijziging van elementen welke belang hebben bij het verlenen van de vergunning moet aan de Commissaris-Generaal voor Toerisme worden medegedeeld binnen de 10 dagen.
- Van de borgtocht mag enkel worden gebruik gemaakt als betaling van de gewaarborgde professionele vorderingen en na akkoord van de Commissaris-Generaal voor toerisme, dit alles volgens een welbepaalde procedure.
- De houder van een vergunning moet aan het Commissariaat-Generaal voor Toerisme 1 ‰ van de borgtocht die hij heeft moeten stellen betalen als aandeel in de beheers- en controlekosten. Dit gebeurt elk jaar voor 1 maart.
- De vergunninghouder is verplicht aan de Commissaris-Generaal voor Toerisme de inlichtingen in verband met zijn toeristisch bedrijf te verschaffen welke deze laatste hem vraagt. (Deze inlichtingen dienen voor het opmaken van de jaarlijkse statistieken inzake toerisme.)

Naast deze algemene regels is in art. 22 van het K.B. van 30 juni 1966 een globale plichtenleer uitgewerkt waaraan de reisagent is onderworpen. Wij halen deze plichtenleer letterlijk aan :

« De houder van een vergunning is ertoe gehouden :

1. Tegenover zijn cliënten :

- a. de nodige inlichtingen betreffende de prijzen en de voorwaarden van een reis of van een verblijf te geven.
- b. De overeengekomen of wettelijk opgelegde prijzen en tarieven te eerbiedigen.
- c. De, in de voorziene voorwaarden, diensten te verstrekken waartoe hij zich verplicht heeft.

(8) Hoewel het niet met zoveel woorden in de wet wordt gezegd is het duidelijk dat ook het vergunningnummer in dit document moet worden vermeld.

- d. het geheim te bewaren van al de voorwaarden van een reis of verblijf, zelfs als deze reis of verblijf niet gedaan werd, tenzij hij onderrichtingen van de cliënt daaromtrent heeft ontvangen, tenzij hij geroepen wordt om getuigenis af te leggen of de wet hem verplicht die voorwaarden bekend te maken.
  - e. De door de cliënt gestorte fondsen niet te gebruiken voor andere doeleinden dan die van de onderneming en de aan zijn cliënten verschuldigde fondsen zonder verwijl terug te bezorgen.
  - f. Geen beroep te doen op leveranciers of onderaannemers die niet de betrouwbare beroeps- of morele waarborgen bieden.
2. Tegenover zijn leveranciers :
- a. De overeengekomen of wettelijk opgelegde prijzen en tarieven te eerbiedigen.
  - b. De sommen die hen toekomen in hun handen te bezorgen binnen de overeengekomen termijnen, zoniet, binnen de gebruikelijke termijnen.
  - c. Inzake ontbinding van contracten, de overeengekomen termijnen te eerbiedigen, zoniet de gebruikelijke termijnen.
  - d. Het overeengekomen verbod met de cliënt de geïnde commissies te delen te eerbiedigen.
3. Tegenover zijn confraters :
- Zich te onthouden van iedere handeling strijdig met de eerlijke gebruiken inzake handel waardoor hij hun of aan een onder hen een gedeelte van hun cliënteel zou ontnemen of zou trachten te ontnemen, of hun krediet zou aantasten of zou trachten aan te tasten, of meer algemeen hun concurrentievermogen zou aantasten of zou trachten aan te tasten.

Begaat een daad strijdig met de eerlijke gebruiken inzake handel, inzonderheid hij die :

- a. Verwarring sticht of tracht te stichten tussen zijn persoon, zijn onderneming, zijn vertegenwoordigingen, zijn werkzaamheden en die van zijn mededinger, en dit door gelijk welk middel zoals gelijkenis in benaming van het reisbureau, in de naam van een reis of verblijf of in de handelsreclame ;
- b. Valse aantijgingen verspreidt of wetens en willens onjuiste aanduidingen verstrekt omtrent de persoon, de onderneming, de werkzaamheden of het personeel van een mededinger ;
- c. Onjuiste aanduidingen verstrekt omtrent zijn handelpersoon of zijn reizen of verblijven ;
- d. Een niet toegelaten gebruik maakt van materieel van zijn mededinger, inzonderheid van zijn vlugschriften, rondzendingbrieven, prospectussen en aanplakbiljetten, zelfs zonder het inzicht een verwarring te scheppen tussen de personen ;
- e. De overeengekomen of wettelijk opgelegde prijzen en tarieven niet eerbiedigt ;

- f. Commissiegelden deelt, ristorno's geeft of voordelen aanbiedt in voorwaarden strijdig met de gebruiken, onder welke vorm ook ;
- g. Met het inzicht om te schaden, het personeel van een mededinger doet vertrekken of het aanzet om de zaken geheimen van zijn mededinger openbaar te maken. »

7. HET TECHNISCH COMITE VAN DE REISBUREAUS

De wet van 21 april 1965, houdende het statuut van de Reisbureaus voorzagt in zijn art. 8 dat een Technisch Comité bij Koninklijk Besluit zou worden opgericht met zoveel afdelingen als er categorieën van vergunningen waren.

Dit Comité zou belast worden met het uitbrengen van gemotiveerde adviezen over de maatregelen tot uitvoering van de wet van 21 april 1965 en over elke toekenning, weigering, schorsing of intrekking van vergunningen.

Op 23 november 1965 tekende de Koning dan het «Koninklijk Besluit tot oprichting van het Technisch Comité van de reisbureaus» (B.S. 15 december 1965).

Drie afdelingen werden in het Comité voorzien en een werkverdeling werd tussen deze afdelingen opgesteld zodanig dat :

- de afdeling A alle vragen behandelt i.v.m. de vergunningen van cat. A.
- de afdeling B alle vragen behandelt i.v.m. de vergunningen van cat. B.
- de afdeling C alle vragen behandelt i.v.m. de vergunningen van cat. C.

Elke afdeling is samengesteld uit 8 leden :

- 5 leden die zelf werkzaam zijn in de betrokken vergunningscategorie.
  - 2 leden die beide andere categorieën vertegenwoordigen.
  - 1 lid-vertegenwoordiger van de Minister bevoegd inzake Toerisme.
- Dit laatste lid is van rechtswege secretaris van de afdeling.

Het mandaat van elk lid duurt 3 jaar, is eventueel hernieuwbaar, en is onbezoldigd, wel kan een vergoeding worden uitgekeerd voor de kosten die de uitoefening van het mandaat met zich meebrengt. De leden van de drie afdelingen komen verenigd samen in geval er een gemotiveerd advies moet worden uitgebracht na een beroep inzake weigering, schorsing of intrekking van een vergunning. De benoeming van de leden gebeurt door de Minister die het Toerisme onder zijn bevoegdheid heeft, maar zodanig dat er een precies evenwicht bestaat tussen Franstalige en Nederlandstalige leden.

Een van de eerste opdrachten die het Comité kreeg onmiddellijk na zijn oprichting was het uitbrengen van een advies ter voorbe-

reiding van het K.B. van 30 juni 1966 betreffende het Statuut van de Reisbureaus, dit advies werd uitgebracht met verenigde afdelingen (24 leden) en 7 toegevoegde leden namelijk :

- 1 lid benoemd op voordracht van de N.M.B.S.
- 1 lid benoemd op voordracht van SABENA
- 1 lid benoemd op voordracht van het Propagandacomité voor zeereizen
- 1 lid benoemd op voordracht van de Koninklijke Touringclub van België
- 1 lid benoemd op voordracht van de V.T.B.
- 2 leden benoemd op voordracht van de verenigingen voor Volkstoerisme.

8. SLOTBEMERKINGEN

Sedert 5 jaar beschikt België over een statuut voor de reisbureaus, op zichzelf is zulks natuurlijk enkel toe te juichen maar ...

- Is door het invoeren van dit statuut de kwaliteit van de aangeboden reizen verhoogd ?
- Is de reiziger werkelijk beschermd tegen oneerlijke aanbiedingen ?
- Heeft de reiziger zekerheid dat er een juiste relatie bestaat tussen de prijs die hij betaalt en de toeristische koopwaar die hem wordt aangeboden ?
- Weet de reiziger voldoende dat in geval van betwisting hij zich kan wenden tot het Commissariaat Generaal voor Toerisme en eventueel de borgtocht door zijn reisagent gesteld kan aanspreken ?
- Is het niet zo dat door dit statuut vooral de leveranciers van de reisagenten gediend zijn, veel meer dan de cliënten van de reisagenten ?
- Heeft de wetgever bij het opstellen van het statuut van de reisagenten zich niet te sterk laten leiden door het toen reeds bestaande statuut van de verzekeringsagenten en verzekeringsmakelaars (de eerste gebonden aan een of enkele maatschappijen, de tweede vrij zijnde zijn contracten te plaatsen bij een maatschappij van zijn keuze) ?
- Is de kwaliteit van de teksten en de toeristische informatie die wordt verstrekt in de commerciële reisprogramma's verbeterd zoals reeds in 1964 werd gewenst door Prof. C.A. Beerli als rapporteur voor de Raad van Europa (9) ?

Waarschijnlijk is op al deze vragen noch bevestigend noch ontkenkend te antwoorden.

(9) D. POURIS en C.A. BEERLI, *Cultural Travel and Awareness of Europe*, Strasbourg, 1964, p. 22.

Spijtig is ondertussen evenwel dat inzake het statuut van de reisbureaus geen overeenstemming bestaat in de landen van de E.E.G. ; in Nederland bv. is een vergunning veel makkelijker te verkrijgen (middenstandsexamen in het kader van de vestigingsvergunningenwet). Na enkele jaren wordt de reisbureauhouder die bewezen heeft van degelijke kwaliteit te zijn uitgenodigd om lid te worden van de A.N.V.R. (10) waarbinnen sedert 1971 een garantiefonds is opgericht op basis van vrijwillige bijdragen ; de reizigers werden door een enorme reclamecampagne hierop attent gemaakt en zijn zich zeer bewust van hun recht een verhaal in te stellen voor de Reiskamer.

De coördinatie tussen beide systemen alleen reeds zal, indien men er ooit zou aan beginnen, een werk van zeer lange adem zijn.

Ondertussen springen sommige Belgische reisbureaus nogal onhandig om met de verplichte vermelding van hun licentienummer en licentiecategorie in hun publiciteit. In plaats van de vermelding «**Lic. A 9999**» durven deze (handige) handelaars schrijven «**Vergunning van EERSTE Categorie A 9999**». Deze handelwijze, hoewel niet uitdrukkelijk verboden door de wet, discrimineert op een oneerlijke wijze de «B» en «C» licentiehouders en dit is zeker niet in overeenstemming met de bedoeling van de wetgever noch met de erecode van de reisbureaus en moet dus vlakweg worden gelaakt en bestreden.

Eén opgave blijft evenwel in ons land direct belangrijk : het grote publiek op de hoogte stellen van zijn rechten tegenover de reisbureaus en van de mogelijkheid de borgtocht gesteld zowel door de boekingsagenten als door de tour-operators aan te spreken bij wanprestatie.

Misschien zijn we dan weer een stap verder op weg naar die «echt zorgeloze vakantie».

Genk 23 januari 1972.

(10) Algemene Nederlandse Vereniging van Reisbureaus.